

23. regijsko tekmovanje v oranju

U petek, 8. avgusta, je na posestvu Kmetijske zadruga Šaleška dolina potekalo 23. regijsko tekmovanje v oranju s dvobrazdnimi in trobrazdnimi plugi. Prireditev so organizirali Aktiv mladih zadrušnikov Šaleške doline, Kmetijska zadruga Šaleška dolina in ŽZV Celje-Kmetijska svetovalna služba. Tekmovanja se je udeležilo 12 ekip in sicer iz Šoštanja, Laškega, Šentjurja, Žalca, Braslovč in Vojnika. V vsaki ekipi sta bila dva člana, od katerih je vsak moral zorati 20 x 40 m veliko parcelo. Vsak tekmovalec je imel 15 minut časa za "odpiranje" in 70 minut časa za glavno oranje.

Tudi gledalcev je bilo precej in lahko so si ogledali, kako njivo zorjejo pravi mojstri. Za nemoten potek tekmovanja so poskrbeli sodniki na čelu s glavnim sodnikom Ivom Drevom iz KZ Šaleška dolina. Kot je sam povedal, že dolgo ni bilo tako razburljivega tekmovanja, saj so o uvrstitvah odločale desetinke točk. Del sodnikov je meril globino brazd, ki je morala biti 20 cm, del pa jih je ocenjeval kvaliteto oranja.

Kot že velikokrat doslej so bili tudi letos najboljši tekmovalci iz Šoštanja, ki so v posamični in ekipni razvrstitvi pobrali najvišja mesta.

V posamični razvrstitvi so prvih pet mest prepričljivo pobrali šoštanjčani in sicer: 1. Anton Špital, Šoštanj I (196,6 točke); 2. Jože Goršek, Šoštanj II (195,2 točke); 3. Zvone Likeb Šoštanj II (179,5 točke); 4. Damjan Ločan, Šoštanj III (178,6 točke); 5. Franc Rotnik, Šoštanj I (175,9 točke).

Pa tudi ekipno so prevladali šoštanjčani. Prvo mesto ekipno je dosegla ekipa Šoštanj II (374,7 točke), drugo mesto ekipa Šoštanj I (372,5 točke), tretje mesto pa je zasedla ekipa Šoštanj III (338,7 točke).

Za vse žejne in lačne je na samem prizorišču tekmovanja je poskrbel Aktiv mladih zadrušnikov Šaleške doline. Prireditev pa se je sklenila s kosilom na kmetiji Apat v Ravnah in uradno razglasitvijo tekmovalcev.

Foto: Lojze Ojsteršek

Damjan Rožič

Še ena vremenska katastrofa v naši občini

Plazovi, poplave

Zaradi izrednega deževja v jutru 18. avgusta se je ob 9.30 oglasila sirena, na katero se je v občini Šoštanj odzvalo 46 gasilcev iz treh društev. Po obvestilih iz centra za obveščanje je bilo poplavljen skoraj celotno območje ob reki Paki. V hribovitejših krajih pa se je utrgalo tudi nekaj plazov. Eden največjih, ki je ogrozil kar dve stanovanjski hiši, je bil v Topolšici pri Miklavžinu. Na težko dostopnem terenu so gasilci z zasilnim drenažiranjem speljali vodo mimo hiš. Plazovi so se utrgali tudi nad obvoznico v Lajšah, pri Rožeju na Lomu, pri Hriberšku v Topolšici in pri Štifterju v Belih Vodah ter še več manjših.

Precej dela pa so gasilci imeli s črpanjem vode iz stanovanj, kletnih prostorov in garaž v Šoštanju. V večini primerov je v te prostore voda dotekala skozi talne sifone zaradi naraslega vodostaja reke Pake. 22 šoštanjskim ter 17 topolškim prostovoljnim gasilcem so priskočili na pomoč tudi člani gasilcev iz Škal s petimi gasilci in tehniko. Uporabili so vso razpoložljivo opremo za črpanje vode. Akcija je trajala do poznih popoldanskih ur.

Ocenitev škode

Z dogodki je bil seznanjen tudi župan, ki je odredil vse potrebno za ocenitev nastale škode, ki pa je ne bo malo. Komisije so začele zbirati podatke o prizadetih območjih ter popisovati škodo na terenu takoj, ko so se vremenske razmere umirile. Podobne probleme so imeli tudi v sosednji občini. V prvih trenutkih posredovanja so naši občini ponudili kakršnokoli pomoč, ki pa v tistem trenutku ni bila potrebna.

Rezultat uspešne regulacije struge Pake

Vzpodbudno je dejstvo, da zaradi zadnjih sanacij struge reke Pake le-ta ni prestopila svojih bregov pri

Puharskem mostu. Ob tem si je lahko oddahnil dovršen del nižje ležečega območja naselja Pohrastnik.

Resnejši problem kletnih stanovanj na Koroški cesti še vedno obstaja, kajti tam gasilci običajno črpajo vodo že ob vsakem manjšem neurju. Temu lahko rečemo le "arhitektonska napaka". Kdo pa je zanjo kriv, lahko "mogoče" le ugibamo.

Peter Radoja

Plaz pri Miklavžinu

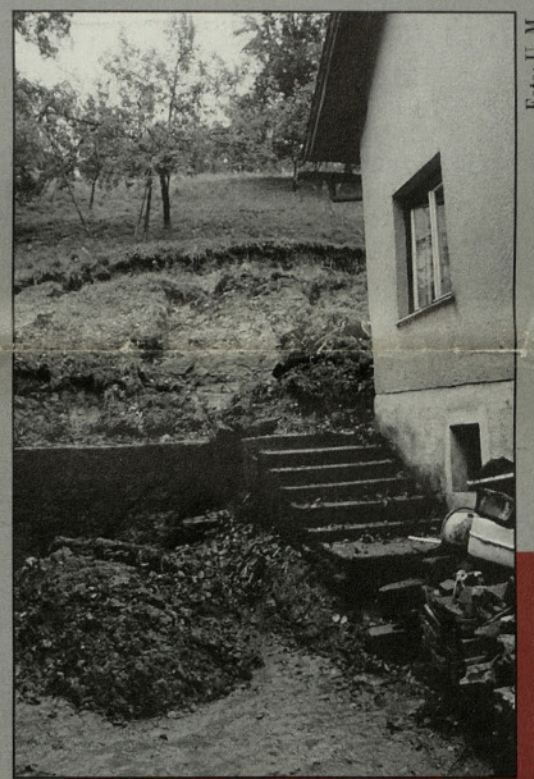

Foto: U. M.

NAPOVEDNIK

stran 2

Povečan vpis v vrtec

Novi prostori za najmlajše

stran 2

Sanacija plaza pri Čoparju

Uspešna prizadevanja Občine

stran 4

Kmečki praznik 97

Bele Vode so bile najboljše

stran 5

Ambasador v Boliviji

Pogovor z Brankom Ivanekom

Motoristični spektakel v Šoštanju

V spomin na prvo dirko z motorji v našem mestu, prirejata Turistično-olepševalno društvo Šoštanj in Moto klub Šoštanj v soboto, 30. avgusta, spominsko vožnjo motorjev iz Šoštanja v Zavodnje.

etosa mineva 50 let, odkar je bilo v Šoštanju ustanovljeno avtomoto društvo. Že na začetku njegovega delovanja je pod njegovo roko zrasla bencinska črpalka. Člani so opravljali obilo aktivnosti, s poudarkom na prometni vzgoji, ena najzanimivejših prireditev pa so bile hitrostne dirke. Na teh dirkah je sodelovalo precej tekmovalcev, po pričevanju očividcev pa si je to dirko ogledalo tudi neizmerno število gledalcev. Na nesrečo se je en udeleženec tekmovanja takrat smrtno ponesrečil.

Vodja moto kluba Vili Pečovnik je povedal: "Kupil sem motor in za to navdušil še prijatelje. Vedno več nas je bilo, in razmišljal sem o tem, da se moramo organizirati v klub. Odločili smo se, da bomo tako tudi nadaljevali tradicijo starega avto-moto društva, ki se je ustanovilo v Šoštanju pred pol stoletja. Po več letih pa je njegovo delovanje zamrlo in vse aktivnosti so se počasi preselile v Velenje. Začeli smo lani, letos pa je klub zaživel in nas je že okrog 25 do 30. Naši veterani so letos že dobili pokale na rallyju v Kamniku. Že včasih je bilo v Šoštanju na motorističnem področju precej živahno in odločili smo se, da se bomo spomnili teh dogodkov. Naslednjo soboto se bomo motoristi, tudi veterani in še živeči dirkači, člani avtomoto društva, zbrali pri gasilskem domu v Šoštanju. Pripeljali se bodo gosti in Kranja, Kamnika, Mozirja, Velenja, Celja in drugih slovenskih krajev. V koloni se bomo peljali pred občinsko zgradbo, od tam pa v Zavodnje."

V spomin na dogodek pred pol stoletja bo torej v soboto, 30. avgusta, ob 15. uri spominska vožnja iz Šoštanja v Zavodnje.

Osrednji dogodek se bo odvijal na Trgu svobode, kjer bo igral naš pihalni orkester Zarja. Iz več krajev po Sloveniji se bo zbralo okrog osemdeset motorjev. Udeležence bo pozdravil župan, ki bo simbolično izvedel start te spominske vožnje. Kolona se bo popeljala proti Zavodnjam, kjer bo družabno srečanje motoristov. Ob 19. uri zvečer pa se bo slavnost prevesila v "Šoštanjsko noč", ki bo na bazenu v Šoštanju. Po stari tradiciji se bo nanjo turistično-olepševalno društvo dobro pripravilo. Na tej noči bo igral ansambel Vesna, presenečen pa vsekakor ne bo manjkalo. Ob bazenu si bo z varne razdalje zopet možno ogledati jeklene konjičke, pa še obilico zabave bo ob vsem tem.

Uredništvo

Starosta Pepel z Vranskega na dirki v Šoštanju

POVEČAN VPIS V VRTEC

Novi prostori za najmlajše

V šoštanjskih vrtcih se je vpis, ki vsako leto poteka v juniju, povečal kar za cel oddelek. To je v časih, ko skoraj po vsej Sloveniji beležijo upad števila vpisanih otrok, za Šoštanj res vzpodbudno dejstvo. Ker pa zaradi premajhne kapacitete vrtec ne more sprejeti več otrok, je bilo potrebno razmisliti o novih prostorskih možnostih. O tem nam je na NOE za družbene dejavnosti Občine Šoštanj gospa Marjana Čelofiga povedala tole:

Šoštanjski vrtci so prostorsko zelo utesnjeni in ne dopuščajo niti najmanjše širitve števila otrok. Po drugi strani se s 1. septembrom zakonsko uvajajo novi normativi, ki so bistveno strožji, in ravnatelj je tudi kazensko materialno odgovoren v primeru, da bi imel v vrtec (pre)več otrok. Inšpekcije, ki so že dosedaj pregledovale vrtece po Sloveniji, pa so precej stroge. Skupno s povečanim vpisom je vse to nujno narekovalo, da se hiti z iskanjem nove lokacije. Nekateri se bodo vprašali, zakaj tega nismo storili že prej. Vpis v vrtec poteka vedno v mesecu juniju in tudi mi smo bili presenečeni na povečanem vpisom. Tako je bilo lani vpisanih 306 otrok, letos pa še 24 več. Povečano število pa ravno zahteva nov oddelek. Ko je torej znano, koliko je realno vpisanih otrok, se lahko prične s pripravami načrtov. Seveda je velika težava, da v proračunu ni moglo biti predvidenih sredstev za to, zato smo za pomoč prosili Premogovnik Velenje. Videli smo, da ima v Velenju precej posluha za vrtece in upali, da bo pomagal tudi v Šoštanju.

Prostori so torej v objektu (bivša banka) na Tekavčevi cesti. Projekt je zastavljen silno racionalno. Upamo, da bo vzgojiteljski kader, ki je kvaliteten, kar potrjujejo tudi starši, na ta način pridobil za spoznanje boljše pogoje za delo. Prostor, ki je bil na razpolago, daje možnost, da bo vrtec poleg igralnice pridobil tudi večnamenski prostor, ki bo namenjen razgibanju otrok, saj v prostorih, v katerih so doslej, niti hodniki ne dopuščajo rekreacije. Če ni lepega vremena, so torej otroci zaprti v majhnih igralnicah. Hkrati pa bodo v tem prostoru tudi vzgojiteljice imele prostor za seminar, pogovor ali izmenjavo strokovnih mnenj, saj, naj se sliši še tako čudno, tega za sedaj nimajo.

Pa še nekaj besed o opremlitvi. Material je povsem naraven, okolju in otrokom prijazen. Pohištvo izdelujejo v Centru za rehabilitacijo invalidov v Celju, je iz masivnega smrekovega lesa, vsi robovi so zaobljeni, zelo prijetni za otroke, katere s tem tudi navajamo na življenje z naravnimi materiali. Kot se je izkazalo v drugih vrtcih, se otroci v teh prostorih zelo dobro počutijo, hkrati pa jih s tem navajamo k spoštovanju narave. To pa je v naši dolini ena pomembnejših vrednot.

OBČINSKA PRIZADEVANJA OBRODILA SADOVE

Ob nedavnem neurju, ki nas je zopet precej prizadelo, se nam spomin vrne skoraj eno leto nazaj. Takrat se je namreč zgodila ena največjih katastrof v naši občini. Domačijo Čoparjevih v Šentvidu je domala zasul plaz, ki se je sprožil s hribovitega travnika nad gospodarska poslopja. Tistega dne je bil za Čoparjeve "konec sveta". V takšnem trenutku zbledi človeku še najmanjši kanček upanja.

In vendar so danes stvari dokaj drugačne. Po zaslugi izrednih prizadevanj upravnih organov in komisij naše občine so se pridobila republiška sredstva za sanacijo "plazu Čopar". Sredstva so bila strogo namenska, hkrati pa tudi pod neposrednim nadzorom republiške

inšpektorice gospe Sonje Beseničar, ki je potek pridobivanja in koriščenja sredstev za sanacijo vseskozi budno spremljala. Ko so bila ta sredstva pridobljena, je Občina poiskala najugodnejšega ponudnika z dobrimi referencami in sanacija že gre h koncu. Čoparjevimi je sedaj odleglo. Celo leto so živeli v strahu pred plazečo nevarnostjo. Hkrati s sanacijo plazu se jim bo posrečilo dobiti tudi boljše in manj strmo dovozno cesto. Vsekakor so tako domači, kot tudi krajanji in organi občine, rešitve tega problema zelo veseli. Pomoč sokrajanom, ki živijo v že tako težkih hribovskih razmerah, je bila tu resnično dobrodošla.

PeRa

Sanacija plazu Čopar

Foto: PeRa

OBČINA ŠOŠTANJ

Na podlagi Zakona o poslovnih stavbah in poslovnih prostorih (Uradni list SRS št. 18/74 in 34/88) in na podlagi 6. člena Pravilnika o pogojih za oddajo poslovnih prostorov v najem ter o določanju najemnin za poslovne prostore (Uradni list Občine Šoštanj št. 4/97) objavljamo

JAVNI RAZPIS ZA ODDAJO POSLOVNEGA PROSTORA V NAJEM

Predmet oddaje je poslovni prostor v pritličju občinske stavbe na Trgu svobode 12 v Šoštanju, kvadrature 8,86 m² z možnostjo souporabe sanitarij in skupnih prostorov, tako da znaša skupna površina poslovnega prostora 14,46 m². Izklicna cena za poslovni prostor znaša 11,00 DEM/m². Osnova za izračun izklicne najemnine za poslovne prostore je metodologija o merilih in načinu ugotavljanja vrednosti stanovanj in stanovanjskih hiš predpisana s pravilnikom. Najemnina se bo obračunavala mesečno po srednjem tečaju Banke Slovenije. Poslovni prostor je primeren za poslovne storitve in se oddaja za nedoločen čas.

Interesenti naj dostavijo pisne ponudbe priporočeno po pošti na naslov Občina Šoštanj, Trg svobode 12, Šoštanj s pripisom "Ne odpiraj - ponudba - Javni razpis za oddajo poslovnega prostora v najem" v roku 15 dni od objave do vključno 5. septembra 1997.

Ponudba naj vsebuje dejavnost ponudnika, ponujeno ceno za m² najemnine ter dokazilo o plačani varščini, ki znaša 3 mesečne izklicne najemnine, v znesku 43.337,50 SIT na žiro račun Občine Šoštanj št. 52800-630-10168. Varščina bo obračunana v najemni ali vrnjena vlagatelju ponudbe v roku 3 dni od izbire najugodnejšega ponudnika.

Odpiranje ponudb opravi komisija, ki hkrati izloči prepozno prispelle in nepopolne ponudbe. O izbiri najemnika bo na predlog komisije odločal župan. Vsi ponudniki bodo o izbiri pisno obveščeni.

OBČINA ŠOŠTANJ

NAŠI JUBILANTI

lovenija je letošnjega marca premogla 47 stoletnikov. Proti trimestni številki hitijo tudi nekateri naši občani, ki zaslužijo spoštovanje in pozornost. V najbolj vročih poletnih mesecih je v Skornem je Ana Rezoničnik praznovala že 91. rojstni dan, okroglih 90 let pa so slavili gospa Ana Zabret in gospod Ivan Šoln iz Šoštanja ter gospod Matko Anton Jonko iz Lokovice. S slavljenici je v krogu njihovih najbližjih nazdravil tudi župan, gospe Ani Zabret, ki poletje preživlja v Solčavi, pa je poslal telegram, mi pa jo bomo obiskali, ko se bo vrnila v Šoštanj.

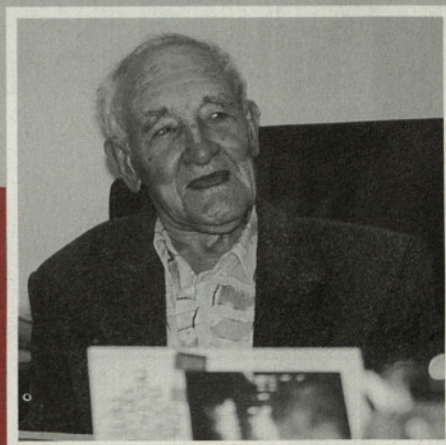
Res je, da dolgo življenje samo ne naredi človeka pametnega, kot tudi je res, da znanja in izobrazbe ne pridobiš le iz knjig, ampak je to skupek življenjskih izkušenj. Zato se v nekaterih državah modrost še vedno enači s starostjo. Nekaj tega bo treba oživiti tudi pri nas.

Tako kot sta njegov ded in oče, je tudi Ivan Šoln preživel dobre tri četrtine svojega življenja v domači, 185 let stari kovačiji. Nihče ni prekosil njegovega rekorda, ko je za gradnjo elektrarne izdelal kar 135.000 klanf. Ob svoji 90-letnici je zvok harmonike gospoda Turka spremljal z bobnanjem na vrata. "Niso ta prava, najboljša so bila tista od omare v kovačiji," ni bil zadovoljen z zvokom vrat. Še vedno zaigra na ustne harmonike, meh in kitara pa sta v stari šari. Železa ne kuje več, še vedno pa skuje kakšno hudomušno rimo, o revnih in bogatih na primer.

Ana Rezoničnik se je rodila v številni družini v Lokovici in se je v visoke hribe Skornega omožila. Tega je že tako dolgo, da je spomin na tiste čase že zbledel. Na kmetiji pri Acmanu pa nikoli ni zmanjkalo dela. Praznovanje rojstnega dne v družinskem krogu so združili s praznovanjem goda Ane na sončno nedeljsko popoldne.

S Primorske se je gospod Matko Jonko prženil v Družmirje. In ko je le-to tonilo v vodo, se je preselil v Lokovico. In z njim ogromno število knjig, spoznanj, spominov in zanimivosti. Ker je bil v začetku avgusta na počitnicah, bo svoja razmišljanja razkril bralcem Lista v prihodnji številki.

D R U Ź M I R J E

Družmirje = Tresimirje

ali: Prispevek k poznavanju izginule vasi

4. marca je minilo 22 let, kar je bila minirana cerkev Sv. Mihaela v Družmirju. Čeprav to ni bila prva stavba v Družmirju, ki se je morala umakniti napredku, in čeprav ne "praznujemo" nobene okrogle obletnice tega dogodka, se je omenjenega dne vendarle zgodil simbolni konec neke vasi. Konec, ki pomeni za zgodovino Šaleške doline in še posebej njenega zahodnega dela še dodatno izgubo. Izginotje nekega naselja je za njegove prebivalce že tako samo po sebi travmatični dogodek, ki mu ni primere. Cena, ki jo je plačala celotna Šaleška dolina zato, da v Sloveniji sveti električna, pa je neizmerno večja. Ni izginila "samo vas", temveč sta morali voditi prepuštili svoj prostor kar dve najstarejši "pra-vasi": Družmirje in Skale. Zato tudi odločitev, da se letošnji praznik Občine Šoštanj posveti ravno Družmirju. V petek, 26. septembra, bo tako v športni dvorani "Partizan" otvoritev razstave, posvečene Družmirju, kasneje istega dne pa se bo ob jezeru razpletla še prireditev, na kateri se bo simbolično ponovno pojavil prvi znani prebivalec in ustanovitelj Družmirja.

Pričujoči tekst ni zamišljen kot spomin na konec vasi, temveč kot opis njenih začetkov. Na dvignjenih rečnih in jezerskih terasah, ki so bile varne pred poplavi reke Pake, kljub temu pa so še vedno ležale v dolinskem dnu, so nastala tri naselja: Stara vas pri Velenju, Škale in Družmirje. Na njivah v Stari vasi je bil že v prejšnjem stoletju najden antični nagrobni kamen, ki ga še danes hrani Muzej Velenje, poleg njega pa še mnogo kosov antične opeke in keramike. Vse to je navedlo že več pomembnih slovenskih arheologov in zgodovinarjev, da so na to področje locirali antično poštno postajo Upellae. Na področju Škal smo delavci velenjskega muzeja uspeli v prejšnjih letih locirati (še) nedefinirano antično arheološko lokacijo. Na področju, ki nosi sila pomembno ime Groblje, smo namreč v lanskem letu locirali ostanke stavbe in odkrili tudi antično ploščo. Ker je predel zaradi pogreznja tal že zelo ruiniiran, je verjetnost, da bomo uspeli natančneje definirati najdišče, zelo majhna. Toda oba primera govorita, da predstavlja področje omenjene terase potencialno najstarejše naseljeno področje.

Še pravi, da lahko isto domnevamo tudi za prostor Družmirja. Seveda velja že zgoraj povedano tako za

Družmirje kot za Škale: obe vasi sta plačali svoj davek in je njuno raziskovanje skoraj onemogočeno. Na srečo pa v primeru Družmirja vendarle nismo tako povsem nemočni. Poglejmo si zato nekaj dejstev, ki nam vendarle omogočajo odkriti vsaj del tancije iz preteklosti zahodnega dela doline.

Že Srečko Brodar je v Mornovi zijalki našel poleg ostalih prazgodovinskih najdb tudi ostanke lesenih kolov, temeljev neke stavbe, ki je datirana v antični čas. Srečko Brodar je v zapisniku zapisal: "Pri odkopavanju spodnje svetlorjave plasti se je pokazalo, da so bili za časa rimske poselitve zabiti cca 8 cm v premeru debeli kolji, spodaj dobro pripriceni in segajoči do dna rimske plasti..." V jami je bilo tako najdenih kar 383 kolov. Kaže, da je bila rimska poselitev v Mornovi zijalki trajnejša ter da so si izdelali trdnjše bivališče, ki so ga temeljili in tako izravnali tla z ravno leseno konstrukcijo na kolih. Žal nam najdeni kolji ne omogočijo rekonstrukcije bivališča. Časovno bi sledove najverjetneje smeli opredeliti v čas pozne antike, ko je prišlo v rimski državi do velikih sprememb, ki so s seboj prinesle tudi dolgotrajne in ponavljajoče se vojne spopade. Zato so se staroseleci umikali pred prodirajočimi vojskami in tudi že pred prodirajočimi nomadskimi ljudstvi ter si na težko dostopnih krajih gradili pribežališča. Kot kaže, so si uredili neke vrste začasno pribežališče tudi v Mornovi zijalki.

Ob rimskih najdbah v Mornovi zijalki se moramo spomniti tudi na podatek, da hranijo v muzeju v Gradcu dva antična novca Valeriana in Maksimina Tračana iz Šoštanja. Žal nam danes niso dostopne bogate antične najdbe iz Mornove zijalke, ki jih tako poznamo samo iz opisa v Brodarjevem dnevniku. Na osnovi obeh datiranih novcev, katerih provinienca je postavljena splošno na območje Šoštanja, lahko vendarle zapišemo vsaj nekaj misli. Maksimin Tračan je bil rimski cesar, ki je leta 238 prodiral iz Panonije v Italijo, ter na tem pohodu tudi opustošil Emono. Ali najdeni novci govorijo o smeri pohoda (dela njegove vojske)? Ali pa lahko celo domnevamo, da je v tem času že bila na mestu Šoštanja (Družmirja?) antična naselbina in da je na ta način novce prišel v Šaleško dolino? Podobno razmišljanje sproži tudi drugi poznani novce, novce cesarja Valerijana, ki ga postavljamo v zvezo z dogodki sredi 3. stol., oziroma natančneje z markomanskim vdorom leta 254.

Zanimiva je še ena najdba rimskih novcev s področja občine Šoštanj. V Zavodnjah je bilo namreč najdenih 5 antičnih novcev, od katerih eden spada v dobo cesarja Konstantina I. (322-325), dva v čas cesarja

Konstantina II. (351-355), eden v čas Valensa (364-367) in eden Valentiniana I. (364-375).

Seveda se postavi vprašanje o zanesljivosti provinienca novcev. Dokončnega odgovora na to ni mogoče dati. Najdeni so bili na podstrešju opuščene kmetije, kako so prišli na to mesto, pa ni moč ugotoviti. Kolikor se je dalo zgodbo rekonstruirati, smemo zapisati, da je možnost, da je Šaleška dolina njihova originalna provinienca, večja kot možnost, da temu ni tako.

Navedene najdbe govorijo o tem, da moremo iskati neke na področju zahodnega dela Šaleške doline prostor antične poselitve. Pri lociranju tega nam je priskočil na pomoč prijazen namig bivšega Družmirčana, danes Ravenčana, Ivana Apata o obstoju ledinskega imena "Falkov kloster" na področju njihove družirske kmetije. Ker gre za predel, ki ga pogreznja še ni poškodovalo, smo seveda takoj izvedli terenski pregled, ki je kljub nepopolnosti (koruza na poljih je trenutno še velika prepreka) dal dobre rezultate, tako da zgoraj navedena hipoteza o Družmirju kot starem naseljenem prostoru ni več samo hipoteza, temveč dobiva trdnjše temelje.

Najdbe tu ne kažejo samo na antično poselitev, temveč še mnogo več. Prav verjetno je, da bo mogoče na tem področju dokazati kontinuiteto poselitve iz antike v srednji vek. Na tej stopnji raziskav si moremo (in moramo) pomagati tudi z odkritji drugih, nearheoloških ved. Prva, ki nam pomaga "pritti naprej" je etimologija, veda o zgodovini besed, posebno njihovega izvora in pomena.

O izvoru imena Družmirje nas poučita najstarejši srednjeveški listini, v katerih se omenja vas. V listini z 22. februarja 1309 se omenjajo posesti iz urbarja šoštanske gosposčine in med njimi kmetija "ze Tresimir". 24. avgusta 1311 leta pa se omenja kmetija "in dem Stresimir". Še pravi, da je bil kraj poimenovan po slovenskem velikašu Tresimirju, ki je imel tako velike zasluge za nastanek naselja, da je le-to prevzelo njegovo ime za svoje. Prav lahko si predstavljamo slovenskega "kneza" Tresimirja, ki je stal na čelu enega dela plemena Slovenov, ki so naselili Šaleško dolino. Ko so se prebili skozi nepregledne gozdove in čez težko prehodne gore, prekoračili neštete reke in potoke, so nekega dne prispeli v majhno dolino, ki je bila obrobjena z gostimi gozdovi. V sami dolini so se še vedno razprostirali izkrčeni travniki in pašniki, med njimi pa so stale bolj ali manj ohranjene stare in verjetno v veliki meri opuščene kamnite in lesene stavbe. Prav gotovo so pri svojem prihodu naleteli tudi na manjše število staroselecev, romaniziranih Keltoev, ki so se preživljali s poljedelstvom in živinorejo, ter še prebivali v starih antičnih naselbi-

nah. Ti so bili že navajeni, da so barbari prihajali in oropali, kar so dosegli, ter se nato premaknili naprej. Zato so imeli pripravljena svoja skrivališča v podzemnih jamah, kot je Mornova zijalka, in na višjih planotah, kot je Skorno itd. Toda ti barbari niso odšli, temveč so ostali in se naselili, saj je napol izkrčena dolina s svojo zavetno lego med gozdovi in s svojo umaknjenostjo od glavnih poti, po katerih so v tistem času še vedno drvele in se spopadale vojaške hode, nudila več kot samo primeren prostor za stalno naselitev.

Pleme se je razdelilo na rodove in družine, ki so si postavile svoja gradišča, si prisvojile vsak svoj del doline in začele mirno življenje poljedelcev in živinorejcev. Okoli teh gradišč so polagoma zrastle še druge stavbe. Po 10. stoletju, ko je pridrvel in nato tudi oddrvel še zadnji barbarski val - Madžari, so iz teh slovanskih gradišč nastale vasi. Kmalu so ob njih začeli plemiči, ki jih je pripeljala iz severnih delov nemškega cesarstva možnost naselitve še "praznih prostorov", graditi prve velike kamnite stavbe, gradove. Kmalu so povsem izrinili domače plemenitnike, ki so vse do 12. stoletja še živeli po svojem - slovenskem - pravu. Ti so se vse bolj spreminjali v zgolj vaške župane. Ob gradovih so graščaki dovolili postaviti tudi prve nevaške naselbine, trge. Tako se je premaknilo tudi težišče gospodarske moči konec 13. stoletja iz Družmirja v novo nastali Šoštanj. Ponosni Družmirčani so ohranili spomin na svojo preteklost tako, da so ohranili ime svojega legendarnega ustanovitelja, ki ga lahko upravičeno štejejo za najstarejšega, po imenu znanega Družmirčana. In ne samo to. Tudi za najstarejšega po imenu znanega Šalečana slovenskega rodu. Ime je bilo pretežno nemško govorečim srednjeveškim pisarjem tako nemogoče izgovarjati in zapisovati, da so kraj preimenovali v njim prijaznejše ime - "Schmerzdorf", "vas bolečin". Rahlo hudobno bi lahko pomislili, da je ime

Ljubljanska banka

Splošna banka Velenje d.d.
Velenje

Cenjene stranke obveščamo, da

ODKUPUJEMO PRIVATIZACIJSKE DELNICE
serije G po UGODNIH CENAH.Vnovčite lahko delnice Gorenja, Pivovarne Laško,
Pivovarne Union,
Save Kranj, Cinkarne Celje, Color Medvode...

Za odkupljene delnice nudimo TAKOJŠNJE PLAČILO.

Kapitalski dobiček prvih prodaj privatizacijskih delnic NISO OBDAVČENI.

Posredujemo pri nakupu in prodajah vrednostnih papirjev,
ki kotirajo na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev.

Pokličite nas na telefon 855-964 ali 854-254 int. 285.

Prepričani smo, da bomo izpolnili vaša pričakovanja.

nastalo zato, ker jih je tako hudo bolel jezik, ko so si ga lomili ob izgovarjanju imena Tresimirje, Družmirje. Kakor koli že, Družmirje je ostalo ob trškem Šoštanju kmetijsko središče Šaleške doline. Kot nam dokazuje ohranjeni srednjeveški in novoveški urbarji, so v Družmirju v 15. in 16. stoletju živeli veliki in bogati kmetje. Že kmalu pa je bližina trške naselbine povzročila, da so se tudi Družmirčani začeli ukvarjati z obrtjo. V najstarejšem ohranjenem urbarju iz konca 15. stoletja poznamo v Družmirju dva čevljarja, kovača in mlinarja. V Družmirju sta takrat obstajala kar dva župana, ki pa nista bila prav v ničemer več privilegirana nasproti drugim Družmirčanom.

Do konca svojega obstoja je ohranilo Družmirje edinstven dokaz svoje historične superiornosti. Farna cerkev je bila postavljena v Družmirju. Sedež fare se ni prestavil v Šoštanj niti potem, ko je bila v trgu postavljena cerkev sv. Mohorja in Fortunata. To dejstvo pričča poleg drugega tudi o izredni starosti prve cerkve sv. Mihaela, saj je bila trška cerkev sv. Mohorja in Fortunata postavljena že konec 12. stoletja skupaj z gradom, kateremu je prvotno služila kot kapela. Skoraj ne more biti dvoma, da je Mihaelova cerkev starejša od obeh in da izvira vsaj iz začetka 12. stoletja.

Družmirje je odigralo svojo izredno pomembno vlogo tudi v mlajših zgodovinskih obdobjih. V času najhujših pritiskov na slovenski jezik in slovenski narod v 19. stoletju, so bili Družmirčani tisti, ki so uspeli odbržati v Šoštanju slovensko šolo ter s tem slovenski jezik. Meseca maja leta 1919, pa se je v Družmirju odvil shod v podporo majniški deklaraciji, na katerem so se zbrali kmetje iz bližnje in širše okolice ter tudi tržani Šoštanja. Ta shod, do katerega je prišlo povsem spontano, se ni slučajno zgodil ravno v Družmirju, temveč je bil naraven rezultat zgodovinske vloge Družmirja. Vloge, ki so jo njegovi prebivalci odigrali z vso potrebno slovensko trmo in vztrajnostjo, pa tudi z vedno prisotno ponosno držo ljudi, ki vedno vedo, kdo so in kakšno je njihovo poslanstvo.

Zaradi vsega zapisanega je odločitev, da se občinski praznik posveti ravno Družmirju in Družmirčanom, še toliko bolj razumljiva in tudi v perspektivi bodoče usode samega Šoštanja upravičena. Če se namreč tudi tokrat ne bomo hoteli ničesar (na)učiti iz zgodovine, ne bomo jutri imeli nikogar več, ki bi ga lahko krivili za slabo, ki se nam je zgodilo. Prste bomo morali upreti kar sami vase. Zato tudi ne bomo 26. septembra zaklicali "memento" Družmirju, temveč sebi in svoji bodočnosti.

Tone Ravnikar

DOGODKI

AVTO SLALOM ZA POKAL Kmečki praznik 97 OBČINE ŠOŠTANJ

Na praznični petek, 15. avgusta, se je na letališču v Lajšah odvijalo tekmovalje, ki je bilo prava paša za oči. Na pisti se je ves dan odvijal avto slalom. Vsak je lahko s svojim avtom štirikrat preizkusil svoje vozniške sposobnosti. En voznik je lahko vozil dva različna avtomobila v več kategorijah: do 1000, do 1500 in nad 1500 kubikov, šport klasa, kros klasa, razred ženske ter prikolice, kjer sodelujeta dva tekmovalca. Avto ranč Remše je podelil pokale in bistro Kavnik še 22 pokalov občine Šoštanj. Med gledalci je vladalo veliko zani-

manje za ta športni dogodek, ki ga je pripravil Moto turing klub iz Velenja, privabil pa je 60 tekmovalcev iz vse Slovenije. Končal se je z družabnim srečanjem. Glavni organizator avto slaloma g. Ivan Kavnik upa, da bo zaradi atraktivnosti tega športa in velikega zanimanja gledalcev to tekmovalje postalo tradicionalno.

Podoben dogodek se bo odvijal ponovno v soboto, 6. septembra. Najprej spretnostna vožnja od Velenja proti Vinski gori, zaključek pa bo ponovno z avto slalomom na letališču v Lajšah.

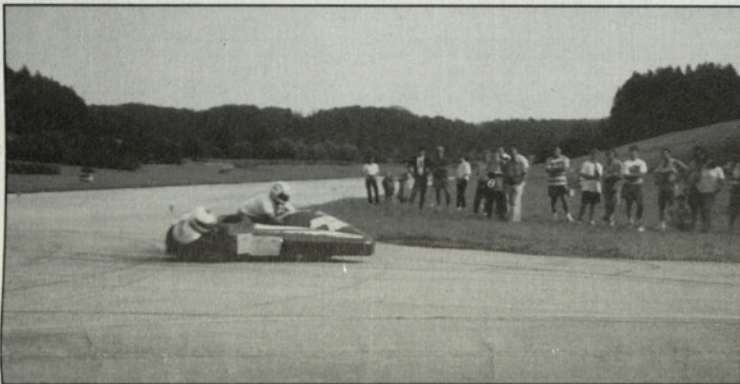

Foto: I. K.

Tekma prikoličarjev

A

ktiv mladih zadrugnikov Šaleške doline je pod okriljem Kmetijske zadruge Šaleška dolina in ob pomoči sponzorjev tudi letos organiziral tradicionalni Kmečki praznik. Prireditev je potekala v nedeljo, 3. avgusta, v lepem sončnem popoldnevu, na letališču v Lajšah.

Ekipe krajevnih skupnosti Šaleške doline so se pomerile v kmečkih opravilih in sicer: košnji, grabljenju, pajsanju hloda, žaganju hloda in držanju vrča s pivom nad balonom. Tekmovalje je potekalo v pravem športnem duhu in ni manjkalo znoja ter hitenja za čimboljšim rezultatom. Še posebej razburljivo in za gledalce privlačno je bilo držanje vrča nad balonom. "Ne boš me ne, ne boš!" so tekmovalci podžigali drug drugega, gledalci pa so uživali v brezkompromisni borbi. Seveda je marsikdo moral odnehati, pa se zato ni preveč razburjal, saj ga je čakal vrček hladnega laškega piva, za katerega je moral pretrpeti takšne muke. Pa tudi gledalci so prišli na svoj račun, saj so jih mladi zadrugniki vneto oskrbovali s hladno pijačo.

Po končanem tekmovalju je za glasbo in dobro voljo poskrbel ansambel Lipovšek in marsikateri udeleženec je preostanke svoje energije potrošil na plesišču. Za hladno pijačo in okusno hrano pa so poskrbeli mladi zadrugniki.

Marsikateri obiskovalec si je medtem ogledal razkošno razstavo kmečkih dobrot, ki jo je pripravil Aktiv kmečkih žena Šaleške doline. Pa da ne boste mislili, da so samo gledali. Niti ena dobrot ni ostala. Preveč so bile vabljive in slastne.

Seveda pa je treba povedati tudi, kdo so bili najboljši. Košnja: 1. Edo Zbičajnik, Bele Vode, prva ekipa; 2. Rudi Krenker, Plešivec; 3. Ivan Golčman, Skorno.

Grabljenje: 1. Jožica Drev, Ravne; 2. Jožica Krenker, Plešivec; 3. Danijela Ocepek, Paška vas.

Pajsanje hloda: 1. Edo Zbičajnik in Andrej Lenko, Bele Vode, prva ekipa; 2. Zvone Likeb in Milan Glavnik, Lokovica; 3. Štefan Bačovnik in Alojz Hriberšek, Bele Vode, druga ekipa.

Žaganje hloda: 1. Andrej in Martin Lenko, Bele Vode, prva ekipa; 2. Štefan Bačovnik in Alojz Hriberšek, Bele Vode, druga ekipa; 3. Jože Pečecnik in Drago Jevšnik, HOH Šentilj. Držanje vrča s pivom: 1. Jože Čurej, Bele Vode, prva ekipa; 2. Marko Jevšnik, HOH Šentilj; 3. Franc Kotnik, Ravne.

Ekipno so premočno zmagale Bele Vode, prva ekipa, na drugo mesto so se uvrstili tekmovalci HOH Šentilj, tretje mesto pa so zasedle Ravne.

Tekmovalci in vsi ostali udeleženci so si ob kozarcu hladne pijače in okusni hrani svoja mnenja izmenjavali še pozno v noč, na koncu pa smo si bili vsi enotni: "Zopet se vidimo naslednje leto!"

Ekipa Zavodnj ježa

Foto: L. Ojsteršek

Kmečke dobrote

Foto: L. Ojsteršek

Damjan Rožič

USPEHI KONJENIŠKEGA KLUBA VELENJE

Najuspešnejši slovenski klub prireja Državno prvenstvo v preskakovanju ovir ob Škalskem jezeru od 22. do 24. avgusta

Konjeniški klub Velenje deluje ob Škalskem jezeru že dobrih pet let. Združuje ljubitelje konjev in kon-

nim vodstvom potekajo skozi celo leto.

Organiziramo pa tudi tekme, ki so vedno zelo dobro obiskane. 16. in 17. avgusta

Lep parkur v Škalah

jenškega športa iz vse Šaleške doline. Ima 110 članov, ki rekreativno jahajo v maneži, na terenu, hkrati pa tudi skrbijo za svoje ljubljence. Od tega ima klub tudi 20 aktivnih tekmovalcev v preskakovanju ovir, ki so med najboljšimi v Sloveniji. Klub je bil v lanskem letu najuspešnejši slovenski klub, ima državnega prvaka v kategoriji mladih konj in članov ter ekipno zmago v mladinski in članski konkurenci. Vsi ljubitelji se lahko udeležijo začetnih ali nadaljevalnih tečajev, ki pod strokov-

so se na lepem parkuru ob Škalskem jezeru odvijale tekme v preskakovanju ovir za Pokal Slovenije. Ponovno so velenjski tekmovalci dosegli velike uspehe. Zato se toliko bolj veselimo, da bo na domačem terenu od 22. do 24. avgusta Državno prvenstvo Slovenije za mlade konje, mlajše mladince, mladince in člane. Tudi vse bralce Lista vabimo, da si tekme ogledajo in spoznajo lepote konjeniškega športa.

Špela Menih

50 let Lovske družine Velunja - Šoštanj

Zaščita slovenskega lovskega značaja in vzgoja lovskih kadrov sta pred devetdesetimi leti terjala od takratnih slovenskih lovcev ustanovitev lastne organizacije. Že takrat so si za osnovno nalogo zadali vzgojo svojega članstva v pravičnem izvrševanju lova, zaščiti in gojitvi divjadi in ureditvi pravičnih odnosov med zakupniki lova in kmeti.

Tudi danes se lovci zavedajo, da morajo neprestano opravičevati zaupanje družbe in države, ki jim je dala lovišča v upravljanje.

Lovska družina Velunja - Šoštanj bo v soboto, 23. 8., pri Andrejevem domu v Šentvidu praznovala 50-letnico svojega delovanja, kar bo tudi priložnost, da se spomnijo vseh, od ustanoviteljev, na novo včlanjenih, kakor tudi vseh znanih in anonimnih, ki so nesebično pomagali pri uresničevanju skupnih lovskih ciljev.

NAŠI OBČANI

SMRTI

V času od 17. 7. do 15. 8. 1997 so umrli

Marija PETKOVNIK, Zavodnje 18
Pavel GORSEK, Ravne 103 a
Viktor TEPEJ, Ravne 80
Jožef JAN, Gaberke 42
Francišek GRIL, Metleče 13

POROKE

V času od 17. 7. do 15. 8. 1997 so se poročili

Sonja LUBNIČ, Topolšica 61 in
Tedej ZAGORIČNIK, Cesta pod parkom 31,
Velenje

Sabina SCHLENZ, Ravne 33 in
Vinko SMONKAR, Ravne 33.

KRSTI

V mesecu juliju so bili krščeni

ANA, MAJA, ALEŠ, ROK, MATIC in TOMAŽ.

KAJ KDAJ JE

Sobota, 23. avgust, ob 11. uri pri Andrejevem domu na Slemenu - praznovanje 50-letnice delovanja Lovske družine Velunja

Sobota, 30. avgust, ob 15. uri na Trgu svobode v Šoštanju - spomin na 50-letnico avtomoto društva Šoštanj in start motoristične vožnje proti Zavodnjam

Sobota, 30. avgust, ob 19. uri na bazenu v Šoštanju - "Šoštajska noč" z ansamblom Vesna

Nedelja, 31. avgust, ob 15. uri v zdraviliškem parku v Topolšici - narodopisna prireditev Veselje ob Toplici in veselica

Sobota, 6. september, na letališču v Lajšah - avto slalom

Sobota, nedelja, 13. - 14. 9., - PD Šoštanj organizira izlet na Škrlatico (2740 m)

Sobota, 13. september, - družinski biciklistični rally - start pri beli dvorani v Velenju, športni in družabni zaključek na letališču v Lajšah

Petek, 26. september, v telovadnici Partizan - otvoritev razstave Družnirije - Nekoč je bila vas ter na jezeru Praznik luči

BREZROKAVIC

Čvek, čvek, čvek...

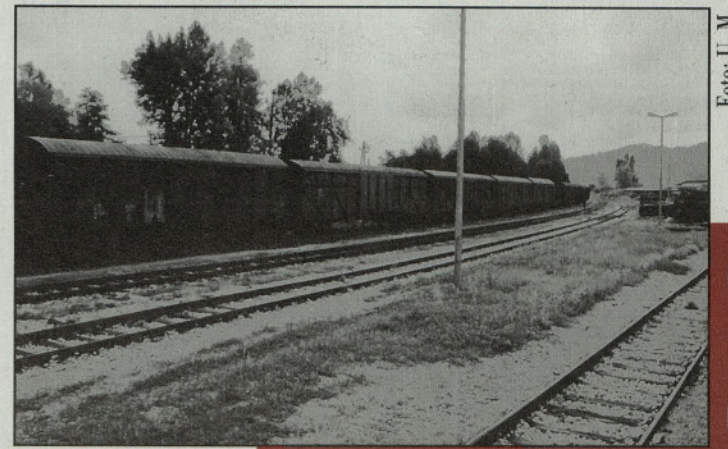
Vsak dan nam govorijo o tem, da je zdaj glavna turistična sezona in kakšni zastoji so zaradi gneče na koncu avtocest, kolikor jih sploh imamo, in po drugi strani pravijo, da je zdaj čas kislh kumaric. To dvoje menda pomeni, da imajo eni priložnost uživati dopust in zapraviti enih par tolarjev, drugi pa teh tolarjev nimajo in lahko doma obirajo in vlagajo kumarice. No, takšno preživljanje dopusta je gotovo bolj koristno kot prvo, ja, ja, če gledamo z ekonomskega stališča. Pa ja, na vsako stvar gledamo z različnih stališč. Ko me je danes spet nekajkrat pretreslo na metleških in pohrastniških ležečih policajih, sem začel razmišljati, s kakšnih stališč gledajo na naš promet tisti, ki so zaslužni za postavitev tistih grbin ali ležečih policajev, kakor jim že rečete. Osnova, na katero se očetje in mame tega kilavega deteta (ležečih policajev) sklicujejo, je zahteva po prometni varnosti - zmanjšanje hitrosti, ki so jo izrazili občani. Slučajno sem že lani imel priliko videt spisek okrog dvajset nečuljivih podpisov z omenjeno zahtevo. Smešno pa je na primer, da krajevna služba Skorno-Florjan, kamor spada naselje Pohrastnik, o takšnih zahtevah sploh ni seznanjena in tudi pri zadevi sploh ni sodelovala. Zdaj pa drugo stališče, stališče uporabnikov. Mi, uporabniki, se normalno jezimo. In smo hudo prepričani, da imamo skoraj vse prav. Prav imamo, da se čez Pohrastnik kaj več kot 40 na uro tako ali tako normalno ne da peljati, zato ker je asfalt tako uničen, da so še policaji položeni na luknje, prav imamo, da v obeh naseljih ni pločnikov in urejene ustrezne razsvetljave, prav imamo, da so vse tiste zelene zadeve nasajene preblizu ceste, prav imamo, da na cesti ni bilo nesreč zaradi prevelike hitrosti, prav imamo, da v naselju Pohrastnik ni nihče plačal štrafa zaradi prehitre vožnje, ker je ni še nihče nikoli sistematično meril, prav imamo, da so ležeči policaji neprimerni po višini za

takšno omejitev, prav imamo, da stanovalci bližnjih hiš ponoči zaradi hrupa in vibracij ne spijo kaj prida (med drugim so letos policaji montirani drugje kot lani), prav imamo tudi, da takšna rešitev, ki je pol leta (preko zime) ni na cesti, ni nobena rešitev, prav imamo, da takšni poskusi kar precej stanejo in nenazadnje prav imamo, da bilo dobro, če bi si zadevo ogledal še kakšen ta pravi cestni inšpektor. No, zdaj smo pa pri strokovnem stališču. Tega v čvekah pustimo pri miru, ampak vseeno je zanimivo, da so v Nemčiji ležeči policaji za 20 km/uro visoki največ 5 in za 10 km/uro 7 cm. Naj kdo pomeri srednjo grbino naši ležečih junakov. Ko bo pomiril, pa ga lahko še kakšen kmet popelje s traktorjem s samo 10 km/uro na izlet preko grbin in videl bo poleg zvezd, ko bo tresčil v strop kabine, kaj delajo prometni strokovnjaki z našim denarjem. Menda ne ločijo ulic od cestnih povezav. Hja, vidi se, da smo blizu Velenja, kjer so naredili znamenite skakalnice za lomljenje avtomobilov. Ali oni pomagajo našim? Pa naj bo zadosti o teh novopostavljenih biserih občine Šoštanj. Pa če že pišem o traktorjih, je pa prav, da rečemo še, kako so naši orabi orali na regijskem prvenstvu v Ravnah. Za šankom so eni govorili, da je zdaj pa res nekaj ravnega v Ravnah - brazde. Ja, samo naši - Šoštanjčani so b'li pa ta glavni. Vsa prva mesta so obdržali kar doma. Tako je prav, naj se ve tud' za drugo leto, da ne bo treba tekmovalnja pred državnim prvenstvom. Šoštanjčani grejo orat za celjsko regijo pa amen. Zdaj ni čas za govorjenje o politiki, pa čeprav bo mogoče letošnji državni proračun sprejet še pred koncem leta in je odstopil zunanji minister, pa še kaj se je zgodilo ali pa se že dogaja, volilna kampanja za predsednika države. Pa lep pozdrav in brez zamere!

PeTur

Vagoni naslade ali zla

Na tirih neposredno ob postaji samevajo, prepuščeni sami sebi ali pa še komu. Vagoni. Pravijo, da je to zapuščina bivše Jugoslavije ali tako imenovani vojni plen. In čudne govorice se širijo o teh vagonih. Tam stoje že vrsto let. Kot brodolomec Titanic. Če si jih ogledaš pobliže, so kar nekoliko srhljivi. Nekoč so bili varno zaklenjeni z verigami in ključavnicami, ki pa so jih kasneje "koristniki" razbili ali odžagali. In sedaj so ti vagoni zavetje. Komu le? Iz njih se včasih v večerih čujejo ritmi muzike iz kasetofona. Interna zabava za ponočnjake, torej. Prostor, kot nalašč za skrivanje pred nezaželenimi očmi. Mogoče je to dober kraj omame. Kakšne vrste? se povprašamo. Veliko jih je. Od pripravnih, ki sproščajo veliko dima, do resnejših. Tamkaj so bile najdene tudi igle. Pa kdo ve kaj o tem? Ali si zatiskamo oči? Veliko govoric se širi o teh vagonih. Komu, pač, so sploh potrebni? Kdo ve, kateri od naših otrok bo mogoče zapeljan v kompozicijo omame? Del odgovornosti bomo nosili na naših ramenih. Del pa bi jo lahko železniško podjetje. Če so vagoni tu, naj bodo pod nadzorom. Zakljenjeni. Ali pa naj se prepeljejo na primernejši kraj. Na koncu so lahko nevarni tudi kot objekt otroške skrivalnice. Vsekakor pa, niste nam v ponos, vagoni zla.

PeRa

Kilometer vagonov

Foto: U. M.

3. srečanje harmonikarjev v Lajšah

Bistro Kavnik je v nedeljo, 10. avgusta, v lepem sončnem vremenu že tretje leto zapored organiziral srečanje harmonikarjev, ki je oddolžitev vsem, ki se preko leta ustavljajo na prostoru pri letališču. Ni tekmovalnega značaja, ampak daje priložnost za nastop harmonikarjem, ki doma pridno vadijo in raztegujejo meh. Starost ni važna, saj imajo najmlajši šele tri, štiri leta najstarejši pa so že "oldtimerji". Letos se je srečanja udeležilo sedemnajst harmonikarjev, ki so na koncu tudi skupaj ubrano zaigrali. Prijeten program je vodila gospa Erna Obšteter, zaključili pa ga niso le harmonikarji, ampak muzikanti vseh vrst.

Zbor harmonikarjev

Foto: I. K.

Kdaj bo konec bedarij?

V želodec me stiska, ko vidim, kako se na veliko zapravlja denar, in to na vseh nivojih, od občin do parlamenta. Beseda skromnost je postala tujka. Za baharjijo potrošimo več milijonov tolarjev. V mislih imam predvsem ognjemete, ki požirajo ogromno denarja. Ti so postali pravi modni hit. V Sloveniji skoraj nobena prireditev ne mine brez ognjemeta. In organizatorji kar tekmujejo, kdo bo naredil večjega. Žalostno pri tem pa je, da so plače delavcev vsak dan manjše, da je vse več mladih brezposelnih in imajo malo upanja, da se bodo zaposlili. Stečajni podjetji so na dnevnem redu, socialni problemi so vse večji, družine z nizkimi dohodki nimajo niti za kruh. Vremenske ujme so neusmiljene do kmetov, njihovi pridelki so uničeni od toče in poplav.

Ali v Sloveniji ne obstaja organ, ki bi prekinil te neumnosti? Ali se delavci ne zavedate, da organizatorji ognjemetov požrejo vaš denar in 13. plačo, da pokojnin sploh ne omenjam. Javno sprašujem davčno službo, kako da ne obdavi takih prireditev, nadleguje pa občane, ki se iz dneva v dan komaj preživljajo. Če je to demokracija, potem hvala za takšno početje. Organizatorji, namenite raje denar za nova delovna mesta. Mislim, da prireditve brez ognjemetov ne bodo nič prikrajšane, kajti od baharije se ne da živeti - žal v petdesetih letih nismo spoznali resnice, da ni vse zlato, kar se svetli! Hudič naj vzame vse zapraviljive, ki z lopato mečete denar skozi okno v nebo. In to na račun nas, navadnih smrtnikov. Skrajni čas je, da se iz albanskega primera nekaj naučimo.

Ivan Ojsteršek, Šoštanj

PRIDOBIVANJE PREMOGA (ŠESTIČ) ZASNOVA DOLGOROČNEGA RAZVOJA V KRAJINSKIH ZASNOVAH

Na osnovi treh variant možnega razvoja območja pridobivalnega prostora rudnika, njihovih ekonomskih, krajinsko ekoloških in socialno demografskih presoj ter končne, skupne presoje in iz slednjih izhajajočih dopolnitve, je bila izdelana zadnja faza krajinskih zasnov, to je zasnova dolgoročnega razvoja obravnavanega območja.

Izbrana rešitev, ki je bila osnova za zasnovo dolgoročnega razvoja, usklajuje težnje energetike s težnjami kmetijstva, gozdarstva in poselitve ter težnje po ohranjanju ali ustvarjanju bogatega, pestrega biotopa z možnostjo rekreacijske izrabe. Krajinske in ekološke sanacije so usmerjene v dinamičen razvoj in pospeševanje naravne sukcesije. Stroški sanacij so usklajeni z možnostmi ustvarjanja dohodka, kar velja predvsem za vodne površine, ki ponujajo nove možnosti razvoja. Omejena je raba obvodnih zemljišč, drugje pa se ohranja obstoječa raba z dopolnitvami, ki zadovoljuje potrebe prebivalcev in širšega območja. Dopolnitve izbrane variante se nanašajo na oblikovanje jezer in odlagaljšča. Predvideno je delno zasutje Šoštanjkega jezera, upoštevane pa so tudi tedanje težnje po ločenem odlaganju produktov razžveplanja. Dopolnjeno vizijo smo oblikovali v dveh etapah, pred in po združitvi jezer, ki omogočata

postopno ureditev območja. Nekatera vprašanja smo pustili odprta za nadaljnjo obravnavo (npr. jama Šoštanj).

Krajinske zasnove opredeljujejo območja in načine urejanja do l. 2000 na podlagi opredeljene vizije razvoja in podajajo podrobnejše usmeritve za razvoj dejavnosti. Po l. 2000 oz. po končanem odkopavanju na določenem območju ali ob spremembah planov rudarjenja, pa jih bo nujno dopolniti z novimi izhodišči, odločitvami in pripraviti dodatne načine urejanja. Prostorski izvedbeni načrti se lahko izdelajo na vzhodnem, do l. 2000 odkopanem in umirjenem območju (sanacijski načrti) in na območjih večjih posegov v prostor (deponija pepela). Za območja, kjer niso predvideni večji ureditveni posegi in gradnje, ker je to nemogoče zaradi predvidenih vplivov odkopavanja, se pripravijo prostorski ureditveni pogoji. Zasnova razvoja do l. 2000 predstavlja le etapo v željeni viziji.

Pri optimizaciji končnih rešitev sta se spopadala dva vidika, kratkoročni, ki izhaja iz interesov rudarstva in problemov odlaganja pepela in produktov razžveplanja, ter dolgoročni, ki izhaja iz vizije željenih stanj v Šaleški dolini, ki jih je sicer težko opredeliti, pa so vendarle zelo pomembna.

Končna rešitev naloge izhaja iz opredeljene vizije razvoja med in po končanem odkopavanju, (ki jo bo seveda potrebno preverjati in dopolnjevati), ko naj bi postale glavni dejavniki razvoja vode ter kvalitetno okolje z rekreacijskimi in turističnimi potenciali. Večja pozornost je posvečena sanaciji stanja in omejitvi negativnih vplivov, ohranjanju obstoječih in predvidenih kvalitet, k čemur je usmerjen tudi razvoj ostalih dejavnosti. K tej viziji je usmerjen omejen

razvoj rudarstva in energetike, ki danes najbolj opredeljujeta podobo doline z uvajanjem čistih tehnologij, ekonomike in upoštevanjem širše družbene škode.

Takšno gledanje, ki postavlja varstvo okolja in dobrine splošnega pomena pred kratkoročne ekonomske koristi, zahteva tudi drugačno razvojno politiko, spremembe v planih rudarjenja (izločitev širšega območja Šoštanja z Metlečami in vilo Siroko, razmislek o odprtju jame Šoštanj), energetike (omejitev negativnih vplivov), kmetijstva in gozdarstva (manjši produkcijski pomen, večja varovalna vloga). Tudi zaradi tega, predvsem pa zato, ker se prostor neinehno in intenzivno spreminja, prav tako pa tudi tehnologija in nova strokovna spoznanja, bo za spremljanje, uresničevanje in dopolnjevanje krajinskih zasnov potrebno opraviti še dodatne raziskave, analize in študije (celovite raziskave o vplivu rudarjenja na naravno in družbeno okolje, podrobnejša izhodišča za sanacijo prizadetih območij, raziskave v zvezi s tehnologijo razžveplanja in odlaganja produktov, raziskave sanacij in urejanja vod,...).

Zelo težko je samo z besedo in to v omejenem obsegu opisati končno zasnovo dolgoročnega razvoja, ki je bila zamišljena v krajinskih zasnovah. Opis je zelo skromen. Krajinske zasnove s strokovnimi podlagami so postavile le groba izhodišča za razvoj v prostoru ter izpostavile številne probleme in mnoga vprašanja. Prepričana pa sem, da so odprle novo gledanje na ta prostor in razumevanje njegovega pomena.

Saša PIANO, dipl. ing. kr. arh.

